

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 513/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť L. F., T., zastúpeného advokátom JUDr. I. G., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 Co/307/2011 z 9. novembra 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 11 C/107/2000 zo 4. júla 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2012 faxom a 24. januára 2012 poštou doručená sťažnosť doplnená podaním z 20. marca 2012 L. F., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. G., P., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Co/307/2011 z 9. novembra 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C/107/2000 zo 4. júla 2011 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Z obsahu sťažnosti a z k nej pripojených príloh ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

Návrhom na začatie konania (žalobou) z 15. mája 2000 sa Z. F. (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala na okresnom súde vo vzťahu k sťažovateľovi (žalovanému) zrušenia spoločného nájmu k bytu. Predmetné konanie bolo na okresnom súde vedené pod sp. zn. 11 C/107/2000. Okresný súd vo veci samej (o zrušenie práva spoločného nájmu bytu) rozhodol rozsudkom sp. zn. 11 C/107/2000 z 20. decembra 2004 tak, že zrušil spoločný nájom bytu účastníkov konania a ako výlučnú nájomníčku bytu určil žalobkyňu s povinnosťou zabezpečiť sťažovateľovi (žalovanému) náhradný byt. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ (žalovaný) včas odvolanie. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa (žalovaného) rozsudkom sp. zn. 24 Co/165/2008 z 5. novembra 2008 rozhodol tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 30. decembra 2008.

Podaním z 21. marca 2005, ktoré bolo okresnému súde doručené 24. marca 2005, sa sťažovateľ domáhal, aby okresný súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým mali byť dočasne upravené pomery účastníkov konania (ďalej len „návrh na nariadenie predbežného opatrenia“). Sťažovateľ návrh na nariadenie predbežného opatrenia po viacerých úpravách upravil do konečnej podoby až podaním zo 14. februára 2011.

O návrhu na nariadenie predbežného opatrenia okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 11 C/107/2000 zo 4. júla 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“ alebo „namietané rozhodnutie“) tak, že návrh na jeho nariadenie pre nedôvodnosť zamietol. Proti

uzneseníu okresného súdu podal sťažovateľ včas odvolanie. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa uznesením sp. zn. 23 Co/307/2011 z 9. novembra 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „namietané rozhodnutie“) rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Podľa zistenia ústavného súdu v príslušnej kancelárii okresného súdu uznesenie okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 21. novembra 2011.

Uznesenie okresného súdu a uznesenie krajského súdu, ako aj postup predchádzajúci ich vydaniu sťažovateľ spochybňuje na základe tejto argumentácie: *«mám za to, že Okresný súd Trnava a Krajský súd v Trnave porušili moje ústavné práva tým, že svojim postupom a nakoniec aj svojimi konečnými rozhodnutiami vo veci predbežného opatrenia mi úplne zmarili možnosť akýmkoľvek spôsobom realizovať svoje právo bývania v byte č. 29, nachádzajúceho sa v T. na ulici..., na 7. poschodí. Obidva tieto súdy mi neposkytli žiadnu zákonom stanovenú ochranu, ktorej som sa návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáhal.*

Keď som o ochranu svojich práv žiadal počas súdneho konania vo veci samej (v konaní o zrušenie spoločného nájmu k bytu - 11 C/107/2000), súdy moje podania neustále odmietali. ...

Obidva súdy svojim nesprávnym postupom spôsobili, že ja som sa stal v konaní o nariadenie predbežného opatrenia neúspešný. Situácia je v dôsledku toho taká, že v byte mám stále právo bývania, nakoľko mi Z. F. dodnes neposkytla žiadne náhradné bývanie. Byt však nemôžem užívať a svoje právo realizovať práve z dôvodov, ktoré som uvádzal v samotnom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, t. j. pre zlé vzťahy s bývalou manželkou a v súčasnosti už aj z dôvodu, že Z. F. vymenila zámky. ... Domnievam sa preto, že súdy, ktoré sa zaoberali otázkou mnou navrhnutého predbežného opatrenia svojim konaním porušili moje ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu. ...

Súdy pre neustále vytýkanie väd mojich podaní nerozhodli o mojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia skoro šesť rokov. ... Ja som sa však nijakým spôsobom nepričinil k takémuto zdĺhavému postupu súdov. Všetky úkony, na ktoré som bol súdmi všetkých inšancií vyzvaný, som splnil v zákonnej lehote. ...

V izbe, v ktorej som býval som nemal súkromie, nakoľko mi bolo znemožnené izbu uzamykať. Dokonca sa zvykla „prehrabávať“ aj v mojich osobných veciach. Na chodbe rozobrala vstavanú skriňu a tak som si nemal kde zložiť svoje veci.»

Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie namieta, že uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ako aj uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 48 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru, a domáha sa, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 odsek 1; na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 odsek 2; právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na spravodlivý proces podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konaním Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 23 Co/307/2011 a jeho uznesením zo dňa 9. 11. 2011 a konaním Okresného súdu Trnava vo veci sp. zn. 11 C/107/2000 a jeho uznesením zo dňa 4. 7. 2011, bolo porušené.

2. Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 23 Co/307/2011 zo dňa 9. 11. 2011 a uznesenie Okresného súdu Trnava vo veci sp. zn. 11 C/107/2000 zo dňa 4. 7. 2011 a vec sa vracia Okresnému súdu Trnava, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000 € (slovom stotisíc eur), ktoré sú Krajský súd v Trnave a Okresný súd Trnava povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Trnave a Okresný súd Trnava sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. I. G. vo výške 323,50 EUR v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštantne pripomína, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov v koncepte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s konceptom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal najskôr tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu.

Z už vymedzeného obsahu sťažnosti (časť I tohto uznesenia) vyplýva, že sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v konaní pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne poukazuje na to, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 258/2012). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (m. m. Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Ústavný súd taktiež opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07, I. ÚS 269/2012).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že okresný súd v danej veci rozhodol namietaným uznesením 4. júla 2011, uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené 13. júla 2011, krajský súd v danej veci rozhodol namietaným uznesením 9. novembra 2011 a uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 21. novembra 2011, teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (23. január 2012) nemohlo postupom okresného súdu, ako aj postupom krajského súdu dochádzať k zbytočným prietahom v konaní, a teda k porušovaniu základného práva označeného sťažovateľom.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ namietal zbytočné prietahy v postupe okresného súdu a v postupe krajského súdu v čase, keď oba súdy v jeho veci už rozhodli a nemohli už žiadnym relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh namietaného konania a ani v ňom spôsobovať prietahy.

Keďže sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní, ktoré bolo pred dorúčením jeho sťažnosti ústavnému súdu (23. januára 2012) skončené, je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti na ústavnom súde tvrdené porušovanie sťažovateľom označeného základného práva už netrvalo.

Tento skutkový a právny stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na účel čl. 48 ods. 2 ústavy východiskom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti dospel k záveru, že podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom rozhodol tak, že sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a postupom krajského súdu, je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti ďalej preskúmal tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“).

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri posudzovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 201 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti namietanému rozsudku okresného súdu účinný opravný prostriedok (odvolanie) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia práva (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti dospel k záveru, že podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom rozhodol tak, že sťažnosť, ktorou

sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu.

Pri hodnotení napadnutého uznesenia krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého postup a rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania postupu a rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Okresný súd svoje rozhodnutie, ktorým návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, odôvodnil v uznesení č. k. 11 C 107/2000-792 zo 4. júla 2011 takto:

„Konanie vo veci samej, t. j. o zrušenie práva spoločného nájmu bytu bolo právoplatné skončené rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 20. 12. 2004 č. k. 11C 107/00-392, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/165/2008-604 zo dňa 5. 11. 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30. 12. 2008.

Podľa § 74 ods. 1 O. s. p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 O. s. p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

V predmetnej veci súd dospel k záveru, že podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia nie sú splnené.

Predbežné opatrenie ako zabezpečovací prostriedok v civilnom procese možno nariadiť pred začatím konania alebo po začatí konania. V oboch prípadoch je možno nariadiť ho len z dvoch dôvodov. Jedným z dôvodov je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, druhým dôvodom je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov je ich predbežný, teda dočasný charakter. Znamená to, že sa nimi upravujú pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci konečné rozhodnutie, pričom predbežné rozhodnutie musí mať vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom konania vo veci samej.

Podľa ustálenej súdnej judikatúry jedným z predpokladov, aby súd mohol vyhovieť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia dočasnou úpravou pomerov účastníkov je osvedčenie naliehavosti takejto úpravy.

V danej veci bolo predmetom konania vo veci samej zrušenie práva spoločného nájmu bytu. Odporca sa ešte v priebehu konania (prvýkrát podaním doručeným dňa 21. 3. 2005) domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal predbežnej úpravy pomerov - umožnenia užívania predmetného bytu. Napriek právoplatnému skončeniu konania vo veci samej, nedošlo k zániku užívacieho práva odporcu k predmetného bytu, nakoľko odporcovi nebol zabezpečený náhradný byt. Odporca má teda naďalej právo byt užívať a to až do doby, kedy mu bude navrhovateľkou poskytnutý náhradný byt, na čom nič nemení ani skutočnosť, že navrhovateľka nadobudla byt do vlastníctva.

Napriek uvedenému má súd za to, že odporca nepreukázal skutočnosti potrebné pre nariadenie predbežného opatrenia a to nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov za účelom umožnenia užívať mu predmetný byt, keď nariadenia takéhoto predbežného opatrenia sa

domáha už od roku 2005, odkedy je podľa jeho tvrdenia porušované jeho právo byť užívateľ. Za také dlhé obdobie nepodal návrh vo veci samej, keď predbežné opatrenie má len dočasný charakter a konanie o zrušenie spoločného nájmu, i keď rieši práva účastníka konania, ktorý sa nestáva ďalším nájomcom bytu (v danom prípade zabezpečením práva na náhradný byt), nerieši vzťahy medzi nájomcom a oprávneným užívateľom bytu, keď užívacie právo účastníka konania, ktorý sa nestal nájomcom trvá i naďalej po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zrušení spoločného nájmu bytu a to až do doby, kým mu nie je poskytnutá bytová náhrada. Preto v prípade akéhokoľvek porušovania práv osoby, ktorá je oprávnená užívať byt sa oprávnený užívateľ môže domáhať svojich práv samostatným návrhom vo veci samej.

Odporca vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia neuviedol, čoho sa mieni domáhať návrhom vo veci samej. Uvedené však nebolo dôvodom pre ktorý súd nevyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Dôvodom bolo nepreukázanie naliehavosti dočasnej úpravy pomerov za situácie, ktorá pretrváva už dlhodobo, keď ani skutočnosť, že odporca nemôže naďalej bývať u syna, u ktorého býva už niekoľko rokov nemožno považovať za preukázanie okamžitej potreby úpravy pomerov účastníkom konania. V danej veci teda nemožno považovať za osvedčené, že bez navrhovanej úpravy pomerov účastníkov hrozí odporcovi vznik bezprostrednej ujmy.

Vzhľadom na uvedené súd návrh ako nedôvodný zamietol. “

Krajský súd na základe sťažovateľom podaného odvolania uznesenie okresného súdu svojím uznesením č. k. 23 Co/307/2011-807 z 9. novembra 2011 potvrdil, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Odvolací súd poukazuje, že dôvody napadnutého rozhodnutia odôvodňujúce zamietnutie nariadenia predbežného opatrenia sú správne a na ich správnosť odkazuje, súd prvého stupňa správne aplikoval procesné ustanovenia upravujúce predpoklady nariadenia predbežného opatrenia a pokiaľ skonštatoval, že za daného stavu nie sú splnené podmienky na jeho nariadenie, rozhodol správne. Správnym bol záver súdu prvého stupňa, že odporca neosvedčil potrebu žiadanej dočasnej úpravy právnych pomerov za situácie medzičasom právoplatného skončenia konania vo veci samej, v ktorom konaní odporca podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré predbežné opatrenie malo upravovať pomery

účastníkov do doby než súd vydá konečné rozhodnutie. V tejto súvislosti odvolací súd napokon odkazuje na konštatovanie súdu prvého stupňa, že pre prípad akéhokoľvek porušovania práva osoby, ktorá je oprávnená užívať byt sa takýto oprávnený užívateľ, ktorým nepochybne za daného stavu odporca je, môže domáhať svojich práv samostatným návrhom vo veci samej.

Vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.“

Podľa názoru ústavného súdu je napadnuté rozhodnutie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu ústavne akceptovateľné, nevykazuje znaky arbitrárnosti a svojvôle. Naopak, poukazuje na procesné prostriedky, ktorými sa sťažovateľ za daného právneho stavu môže domáhať svojich práv.

Samotná skutočnosť (ako vyplýva zo sťažnosti), že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zo strany všeobecných súdov tým, že súdy nevyhoveli jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, sama osebe nepostačuje na vyslovenie porušenia ním označených práv.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že podstata základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamena právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v spore (m. m. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

V súvislosti s uvedeným posudzovaním námietky sťažovateľa ústavný súd poukazuje aj na závery svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom orgánom štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ako aj uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu na jednej strane a sťažovateľom označenými právami (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Všeobecné súdy rozhodli vo veci sťažovateľa spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale ich rozhodnutia boli náležité odôvodnené.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (m. m. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, I. ÚS 150/09), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv,

resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Ústavný súd konštatuje, že ak uznesením krajského súdu a uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim ich vydaniu nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (a rovnako ani čl. 6 ods. 1 dohovoru), potom už neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 238/07).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie v danej časti splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom rozhodol tak, že sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu v spojení s uznesením okresného súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (návrhu na zrušenie uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu, na primerané finančné zadost'učinenie a priznanie náhrady trov právneho zastúpenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2012